

KAIKKIEN VAALIT

KAIKKIEN VAALIT: AKTIVOITUMISTYÖPAJAN TEKSTMATERIAALI

Kiitos, että kerrot vaaleista ja vaikuttamisesta käyttämällä materiaaliamme! Alta löytyy työpajan rakenne, kysymykset ja tiedot. Käytä myös työpajan kuvia osana keskustelusta!

Jos käytät materiaalia toisella kielellä kuin suomen kielellä, esitä kuitenkin suomeksi **lihavoidut** sanat.

Voit käyttää materiaalia kokonaan, tai vain osittain ryhmäsi tarpeiden ja osaamisen mukaan. Varmista vain, että käytät ainakin **puolet työpajan ajasta tai 30 minuuttia** osien F, G ja H kanssa, jotta saisit ryhmästäsi kysymyksiä ehdokkaille.

Alla tässä asiakirjassa käytettyjen merkkien tarkoitus:

Materiaalit: Esitä osallistujille mainitut kuvat.

Kysymys: Kysy ensin osallistujilta, ennen kuin kerrot vastauksen!

Vastaus/Tiedot: Kysymyksen vastaus ja muut, osallistujille kerrottavat tiedot.

Keskustelu: Varaa aikaa osallistujien keskusteluun esitetyn kysymyksen perusteella, ja varmista, ettei keskusteluun menee liian paljon aikaa.

Työpajan alussa, tee ensin:

- Toivota osallistujat tervetulleiksi.
- Esittäydy, jos osallistujat eivät tiedä sinua.
- Kerro #KaikkienVaalit -kampanjan tarkoituksesta: tuoda maahanmuuttajien äänen poliittiseen keskusteluun, muun muassa järjestämällä vaalipaneeleja, jossa he voivat kysyä suoraan ehdokkailta. Työpaja on osa Kaikkien Vaalit -kampanjasta.
- Kerro työpajan tarkoituksesta: oppia vaaleista, osallistumisesta ja vaikuttamisesta. Tuloksena odotetaan kysymyksiä ehdokkaille, jotka osallistuvat Kaikkien Vaalit -vaalipaneeleihin.

I. Vaalit ja äänestämisen

A. Vaalivuosi 2019

Vuosi 2019 on **vaalivuosi**: vaaleja pidetään ainakin 2 kertaa, jopa 3 kertaa vuonna 2019. Tämä tarkoittaa, että poliittiset puolueet ovat todella aktiivisia vuoden aikana: he **kampanjoivat** ennen vaaleja, jotta äänestäjät äänestäisivät heitä.

Näytä osallistujille kuvat A1-3.

Mitkä vaalit järjestetään Suomessa tänä vuonna?

A1: **Eduskuntavaalit**. Eduskuntavaaleissa valitaan 200 **kansanedustajia**. Eduskunta on Suomen **parlamentti**.

A2: **Europarlamenttivaalit** (myös EP-vaalit, EU-vaalit, eurovaalit). EU-vaaleissa Euroopan unionin maiden kansalaiset valitsevat edustajia, jotka edustavat Suomea Europarlamentissa Brysselissä.

A3: **Maakuntavaalit**. Maakuntavaalit ovat **uudet vaalit** Suomessa. Maakuntavaaleissa valitaan edustajia isommasta alueesta kuin kaupungista. Maakuntavaalit ovat paikalliset vaalit, kuten **kuntavaalit**, jossa valitaan oman kaupungin edustajat.

Milloin vaalit pidetään?

Eduskuntavaalit pidetään **14.4.2019**.

Europarlamenttivaalit (EU-vaalit) pidetään **26.5.2019**.

Maakuntavaalit järjestetään **ehkä syksyllä**. Ei ole varmaa! Vaalit tulevat, jos uusi maakuntalaki hyväksytään eduskunnassa.

B. Äänestämisen vaaleissa

Suomessa äänioikeus on **yleinen**, eli kaikki vähintään 18 vuotta vanhat Suomen kansalaiset voivat äänestää. Jokaisella on **yksi ääni**. Äänestämisen on oikeus, mutta se **ei ole pakollista**. Äänioikeus on **henkilökohtainen**, eli jokainen päättää itse, ketä äänestää. Tämä päätös on **salainen**: kukaan ei saa tietää, mitä muut ovat oikeasti äänestäneet (**vaalisalaisuus**). Voivatko samat ihmiset äänestää jokaisessa vaaleissa Suomessa?

Kuka saa äänestää vuoden 2019 vaaleissa?

Eduskuntavaalit: Vain 18 vuotta täyttäneet Suomen kansalaiset (Suomen passi).

Europarlamenttivaalit:

- 18 vuotta täyttäneet Suomen kansalaiset (Suomen passi)

- muiden EU-maiden kansalaiset, jotka ovat täyttäneet 18 vuotta, asuvat Suomessa ja jotka eivät äänestää EU-vaaleissa kotimassaan.

Maakuntavaalit: 18 vuotta täyttäneet...

- Suomen kansalaiset (Suomen passi)

- muiden EU-maiden sekä Norjan ja Islannin kansalaiset, jolla on kotikunta Suomessa (eli ovat asuneet ja ilmoittaneet siitä Maistraattiin) 51 päivää ennen vaaleja

- muiden maiden kansalaiset, jolla on kotikunta Suomessa 2 vuotta ennen vaaleja.

Voitko sinä äänestää eduskuntavaaleissa? EU-vaaleissa? Maakuntavaaleissa?

Oletko äänestänyt aiemmin Suomessa? Aiotko äänestää tämän vuoden vaaleissa?

II. Eduskunta, kansanedustajat ja eduskuntavaalit

C. Eduskunta

Eduskunnassa istuu 200 **kansanedustajaa**. Eduskunta sijaitsee Helsingin keskustassa, päärautatieaseman lähellä. Tiedätkö, mikä on eduskunnan rooli?

Näytä osallistujille kuvat C1-4.

Mitä Eduskunta tekee?

- ✓ C1: Eduskunta päättää Suomen **laista**, eli Suomessa voimassa olevat **oikeudet** (mitä saa tehdä) ja **velvollisuudet** (mitä pitää tehdä, mitä ei saa tehdä). Kaikkien, jotka asuvat Suomessa, täytyy noudattaa Suomen lakeja.
- ✓ C2: Eduskunta päättää myös valtion **talousarviosta** (eli budjetista), eli mihin käyttää rahaa, joka tulee **veroista**.
- ✓ C3: Eduskunta valitsee **pääministerin** ja valvoo häntä ja hänen valitsemat ministereitä (eli **hallitus**).
- ✓ C4: Eduskunta hyväksyy **kansainväliset sopimukset** ja vaikuttaa **EU-asioihin**.

D. Kansanedustajan työ

Kansanedustajat edustavat työssään koko kansaa, ja päättävät Suomen laista kansan puolesta. He myös edustavat aluetta, jossa heitä valittiin.

Näytä osallistujille kuvat D1-4.

Mitkä ovat kansanedustajan tehtävät?

- ✓ D1: Kansanedustajan tärkein työ on **valmistaa lakitekstiä**. Lakitekstin valmistelu tapahtuu valiokunnissa. **Valiokunta** on ryhmä kansanedustajia, jotka keskittyvät yhteen aiheeseen ja valmistavat siihen liittyviä lakeja.
- ✓ D2: Kansanedustaja on **vaikuttaja**: Hän voi myös ehdottaa lakeja, kysyä kysymyksiä ministereiltä, ja osallistuu keskusteluun eduskunnan **täysistunnossa**.
- ✓ D3: Kansanedustaja edustaa **vaalipiiriänsä**. Hän varmistaa, että alueen tarpeet ja huolet huomioidaan eduskunnan päätöksissä.
- ✓ D4: Kansanedustaja toimii myös ulkomailla. Kansanedustajat edustavat Suomea eri kansainvälisissä järjestöissä ja toimivat joskus ulkomaiden vaalitarkastajina.

Montako kansanedustajia tunnet? Tiedätkö kansanedustajia, jotka ovat muuttaneet Suomeen?

III. Suomen politiikka

E. Suomen puolueet

Suomessa on 19 eri puoluetta. Niistä 10 ovat eduskuntapuolueita. Tiedätkö, mitä jokainen puolue ajaa?

Aseta pöytään puolueiden logot.

Mitä tiedät jokaisesta puolueesta? Mitkä asiat ovat mielestäsi jokaiselle puolueelle tärkeitä?

Aseta pöydän toiseen päätyyn ”vasemmisto” -kyltti ja sitä vastapäätä ”oikeisto” -kyltti.

Mikä puolue on vasemmistolaisin ja mikä on oikeistolaisin? Järjestä puolueet kylttien väliin sen mukaan.

Aseta pöytään ”liberaali” ja ”konservatiivi” -kyltit niin, että kylteistä muodostuu samanlainen kaavio kuin kuvassa E1.

Tiedätkö, mikä tarkoittaa ”liberaali” ja ”konservatiivi”?

”Vasemmisto” ja ”oikeisto” kertovat pääasiassa puolueiden mielipiteestä **taloudesta, ja miten talous toimii**. Kaksi puoluetta, joilla on sama talouspolitiikka, voivat olla eri mieltä muista asioista, kuten **arvoista**. **Liberaalit** arvostavat eniten vapautta ja muutosta, **konservatiivit** arvostavat perinteitä ja sääntöjä.

Siirrä puolueet ”liberaali” tai ”konservatiivi” -kylttien päin, riippuen siitä, ovatko ne liberaalisempia tai konservatiivisempia.

Tuo esiin puoluekartta (E1) ja vertaile ryhmän vastaukset puoluekarttaan.

Puoluekartta perustuu 1800 vaaliehdokkaiden vastauksiin samoihin kysymyksiin. Jokainen piste on ehdokas. Kuten kartalla näkyy, saman puolueen ehdokkaiden välillä voi olla myös suuria eroja! Siksi on tärkeä miettiä kaksi asiaa ennen äänestämistä: mikä on sinulle sopiva puolue, ja kuka puolueesta on sopiva ehdokas.

Vertaillaan tulokset puoluekarttaan. Ovatko puoluekartan tiedot mielestänne yllättäviä?

F. Ajankohtaiset teemat eduskuntavaalien alla

Mistä teemoista puhuvat mediat, puolueet ja suomalaiset eniten tällä hetkellä?

Oletko seurannut mediaa viime aikoina? Mistä aiheista ja ongelmista puhutaan eniten tällä hetkellä medioissa?

Aseta pöytään kuvat F1-12.

Valitse kuvista itsellesi kolme tärkeintä teemat, ja pidä niitä mielessä!

Osaatko arvata, mitkä kolme teemat ovat suomalaisille tärkeimmät?

Tänä vuonna eduskuntavaalien aikana suomalaisille tärkeimmät teemat ovat **(1) terveydenhuolto, (2) työ ja työttömyys, ja (3) ilmasto, energia ja ympäristö**.

IV. Suomen politiikka ja minä!

G. Mitä voin tehdä?

Poliittiset päätökset Suomessa koskevat **kaikkia**, myös ihmisiä, jotka eivät äänestä vaaleissa! Siksi on tärkeä tietää, miten Suomessa tehdään poliittiset päätökset, ja oppia miten voi osallistua, saisiko äänestää vai ei.

Aseta pöytään kuvat G1-7.

Monella tavalla voi vaikuttaa, vaikka ei saisi äänestää. Keksi kuvien perusteella, millä tavalla voit vaikuttaa!

Voit vaikuttaa esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- **Keskustele** ehdokkaiden kanssa. Kampanjan aikana he ovat usein ulkona puolueiden teltojen alla. Voit kysyä heiltä suoraan, mitä he ajattelevat asiasta tai toisesta. Samalla he ymmärtävät paremmin, mikä on sinulle, perheellesi ja yhteisöllesi tärkeää!
- Osallistu **vaalipaneeleihin!** Vaalipaneelit antavat sinulle mahdollisuuden vertailla ehdokkaiden vastauksia samoihin kysymyksiin.
- Lähetä **sähköpostiviestejä** alueesi edustajille. He edustavat sinua, vaikka et olisi äänestänyt heitä! Voit myös viestitellä heidän kanssa sosiaalisessa mediassa.
- Osallistu julkiseen keskusteluun kirjoittamalla **mielipidekirjoituksia** blogiisi tai sanomalehtiin
- Liity puolueen **jäseneksi**. Puolueen jäsenenä pääset vaikuttamaan mitä puolue edustaa!
- Lähde itse **ehdokkaaksi!** Voit olla ehdokkaaksi vaaleissa, jossa voit myös äänestää.
- Keskustele muiden kanssa siitä, mitä olet oppinut, ja ota heidät mukaan **Kaikkien Vaalit -kampanjaan**, esim. kirjoittamalla sosiaalisessa mediassa siitä, tai ihan vain keskustelemalla siitä ystävien ja perheen kanssa!

H. Vaikuta nyt - kysy ehdokailta!

Paras tapa tietää, mitä mieltä jokainen puolue on jostakin asiasta, on kysyä puolueen edustajilta. **Vaalipaneelit** ovat paras tilaisuus kysyä, koska eri puolueiden edustajat vastaavat samaan kysymykseen. Kysymällä kysymyksiä voit myös tuoda esiin ehdokkaille ongelmia, huolia tai teemoja, mitkä eivät ole mielestäsi riittävästi esillä.

Pidä kuvat G1-7 pöydällä!

Mieti nyt sinulle tärkeimmät teemat. Miksi he ovat sinulle tärkeitä?

Mitä aiot tehdä? Valitse yksi vaikuttamistapa ja päättää, mistä asiasta haluat puhua!

Jos olet Helsingissä tai pääkaupunkiseudulla, kerro **Kaikkien Vaalit -paneelista Kulttuurikeskus Stoassa la 30.3 klo 13-15** (suomenkielinen, kysymykset voi myös esittää englanniksi, osoite Turunlinnantie 1) sekä **englanninkielisestä vaalipaneelista** verkossa (tiedot tulossa).

Kaikkien Vaalit -paneelit ovat vaalipaneeleja, jossa annetaan mahdollisuus vähemmistöryhmille tuoda suoraan esiin asioita, mitkä ovat heille tärkeitä.

Voit myös kertoa **muista vaikuttamismahdollisuuksista**: muista paneeleista (löydät muita paneeleita esim. Kaikkien Vaalit -kampanjan Facebook-sivulta), puoluetelttapaikoista (yleensä toreilla)...

Päättää yhdessä ryhmän kanssa 3-5 tärkeintä kysymystä, mitä haluat kysyä ehdokailta, jotka osallistuvat Kaikkien Vaalit -paneeliin, ja kirjoita niitä paperiin!

Haluaako joku ryhmästä tulla paneeliin ja kysyä nämä kysymykset ehdokailta? Sovi ryhmän kanssa, kuka käy paneelikeskustelussa ja esittää kysymyksiä, nähdään paneelissa!

Osallistujat voivat myös esittää ryhmän kysymykset ehdokkaille toreilla tai verkossa (esim. Twitter, Facebook) jos osallistujat eivät voi osallistua vaalipaneeliin.

V. Loppuohjeet

- Muista ottaa **ryhmäkuva!** Tarkista ensin, onko osallistujille OK kuvata ja käyttää sitä verkossa (Twitter, Facebook). Näytä kuvassa #KaikkienVaalit -kampanjan tunnusta ja hashtag!
 - Ryhmäkuva käytetään osallistujalistan tilalla. Muista läheta se myös Monihelille!
 - Kasvot eivät välttämättä tarvitse olla kuvissa, kunhan #KaikkienVaalit -tunnus on näkyvillä.
- Kiitä osallistujia osallistumisesta ja kysy heiltä, miltä nyt tuntuu. Oliko työpaja heidän mielestä kiinnostava, ovatko he oppineet aiheesta? Haluavatko he nyt osallistua ja vaikuttaa enemmän?
- Kerää materiaalit talteen. **Varmista, että sinulla on kysymykset tallessa!**
- Tarkista uudelleen työpajojen yleiset ohjeet sivulta www.moniheli.fi/kaikkienvaalit.
- Seuraa ohjeet ja täytä **laskutuslomake** työpajan tiedoilla mahdollisimman pian työpajan jälkeen (esimerkiksi heti kun osallistujat ovat lähteneet) ja läheta se Monihelille.